

til en tiendefri Hovedgaard, nu har nogen-
sombest Jorpligtelse til at svare Tiende,
og at det under nogensombest Omstændighed med
Netskerdighed kunde lade sig gjøre at paalægge
ham en ny Byrde af den Art, som foreslaaes i det
føreliggende Lovforslag. Men endnu urigtigere er
efter min Mening Slutningen, idet det ikke for-
holder sig saa, naar Sagen i § 1 er fremstillet
som om de Folk, der ere Giere af Sædegaard-
jorder, tiendefrie Jorber, som saadanne, det
vil sige: som Giere af Jord, skulde have nogen
Jorpligtelse til at yde Noget til Sognepræsterne.
Den Grundfætning, hvorpaa dette Lovudkast hvil-
ler, og som ogsaa ved tidligere Leiligheder er ud-
viklet, er denne. Det erde Medlem siger: egent-
lig skulde Sædegaardsejerne betale Tiende, men i
Stedet for Tiende betale de noget Andet, en Re-
kognition, der bestaar i visse Ydelser til Sogne-
præsten; men nu ville vi forandre denne Byrde
saaledes, at vi tage den bort og i Stedet derfor
paalægge dem at betale Tiende. Seg vil sige, at
hvis det forholdt sig saaledes — hvad det erde
Medlem tidligere ved flere Leiligheder har udtalt
— saa ville der deri ligge en haandgribelig Net-
skerdighed. Liden maa have en vis Indstybelse;
naar et Forhold har bestaaet paa en vis Maade
i Aarhundreder, naar en Afgift er sparet med et
mindre Beløb igjennem et Aarhundrede eller mere,
naar enhver Erhvervelse af denne Jord har været
beregnet paa, at Kjøberen tog den ringere Afgift i
Betragtning, saa kan man ikke uden at gjøre Brud
paa Alt, hvad der er Lov og Ret i Danmark,
paalægge saadanne Folk at svare Afgift med et
større Beløb, hvilket virkelig være det Samme som
at berøve dem paa een Gang det 25 Dobbelte af
den aarlige Afgift, som man saaledes paalægger
dem. Men jeg skal tilføje, at et saadant Princip
da maatte gives anvendeligt paa mange andre
Steder end netop her. Det Princip, som det
erde Rigsdagsmand har fremsat i dette Lovud-
kast, vil, for saa vidt man især vil følge det,
med fuld Føje kunne gives anvendeligt paa mange
andre Steder, hvor han maatte ikke har tænkt sig det,
saaledes bestemmes det i Danske Lov 2—15—10
med Hensyn til en Afgift, som har Righed med
Tienden nemlig Degnetraven, at Degnene skulde
nyde af Bønderne deres Offer, „item deres Degne-
traver, hvor Degnetraver have været hidindtil
givne, som skal være den Trediedel saa Meget,
som Præsten bekommer til Tiende af alle Slags
Korn“. Nu er det Tilfældet paa mangfoldige
Steder i Danmark, at det er gaaet med Bønderne,
ligesom det efter den erde Rigsdagsmands Frem-
stilling er gaaet med Sædegaardene, at de ikke
betale i Degnetrave denne Trediedel af Præstens
Tiende, men et langt ringere Beløb, og at dette
har været i en lang Aarrække. Der har været
forskjellige Processer derom, men Høiesteret har
bestandig sagt: Det kan nok være, at Bønderne
i Grunden efter Loven skulde betale denne Tre-

del af Præstetienden i Degnetrave, men da denne
i omtrent 100 Aar er bleven betalt med dette
ringere Afgiftsbeløb, vilde det stride mod Netsker-
dighed at paalægge dem et større. Seg forventer
derfor, hvis inod Forventning dette Lovforslag
skulde blive til Lov, at den erde Forslagsstiller,
da vil være betænkt paa et nyt Lovforslag om
Degnetraven, hvorved de Bønder, som have betalt
mindre end en Trediedel af Degnetrave, vilde blive
tilpligtede at betale det ifølge Loven bestemte
Beløb, nemlig en Trediedel af Præstetienden, saa-
ledes at der altsaa ikke tages Hensyn til mindre
aarlige Afgifter eller Rekognitionen. Det fore-
kommer mig imidlertid, at dersom man under
saadanne Omstændigheder vilde komme til en
Bonde, som i mangfoldige Aar havde betalt f. Ex.
en Skæppe Byg som fast aarlig Afgift til Deg-
nen, og vilde forlange 4½, 5 eller 6 Skæpper,
fordi dette udgjorde en Trediedel af Præstetienden,
vilde han vistnok med fuld Føje bellige sig over
denne Forpølse, som han selvfølgelig, da han
erhvervede sin Gaard, ikke havde taget Hensyn til.
Seg vil sige, at selv om det forholdt sig saa-
ledes, som den erde Rigsdagsmand paastaar i
Slutningen af § 1 i sit Lovforslag, at Giere af
Sædegaard have en Jorpligtelse til at yde Bidrag
til Underholdning af Sognepræsten — en Jor-
pligtelse, der hviler paa Jorden og Gaarden som
saadan, vil det være stridende mod Netsker-
dighed og mod de Grundfætninger, hvorunder
vi have levet i mange Aar, nu at paalægge dem
betydeligt større Byrder. Men det er end ikke
Tilfældet, at der paahviler disse Jorber nogen-
sombest Byrde, end ikke Rekognition i Stedet for
Tiendebyrde; dette fremgaar meget tydeligt af Slut-
ningen af 2—23—11. Det erde Medlem har i
sit Lovforslags § 1 citeret galt, saaledes at den
modsatte Mening af, hvad der staar i Loven, læg-
ges ind i Paragrafen. Thi naar det hedder, „at
de skulde holde deris Tjenere til at tiende netsker-
deligen“, og at „Sognepræsterne ere deris Løn
værd, og ikke meere pligtige at tiene dem til for-
gjevnis end andre deris Sognefolk“, saa ligger deri
med største Bestemthed en Forudsætning om, at
Sædegaardseieren hører til Folkekirken og Sogne-
præstens Menighed, og at han bruger Præstens
Tjeneste, og det er tydeligt, at de Byrder, som
der er Tale om, ikke ere lagte paa Sædegaarden
og Jorden som saadan, saaledes, at de ogsaa skulde
betales, hvis Sædegaarden gik over i en anden
Mands Hænder, som t. Ex. var Løbe eller over-
hovedet hørte til en anden Troesbekjendelse end den
evangelisk-lutheriske, men at den er lagt paa Sæde-
gaardseierne i Righed med Menighedernes øvrige
Medlemmer som Betaling til Præsten for de mi-
nisterielle Tjenester, denne udfører. Vil man nu
af denne Lovbestemmelse, som gaar ud paa at fri-
tage disse Eiendomme for Afgiftsbyrden og i For-
bindelse dermed siger, at forsaavidt Gierne af disse
Eiendomme høre til Folkekirken — thi det er dette,